

МСФЗ 17

Страхові контракти

Даррел Скотт
Березень 2023 року
National Bank of Ukraine

1

Відмова від відповідальності

Цей курс містить матеріали, захищені авторським правом IFRS® Foundation, усі права на які захищено. Відтворено Даррелом Скоттом з дозволу МСФЗ Foundation. Третім сторонам не надається дозвіл на відтворення чи розповсюдження. Для отримання повного доступу до стандартів МСФЗ та інформації щодо роботи МСФЗ Foundation, відвідайте веб-сайт <http://eifrs.ifrs.org>

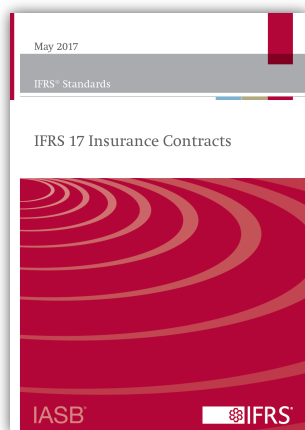
Рада з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (International Accounting Standards Board® (IASB)), МСФЗ Foundation, автори та видавці не несуть відповідальності за будь-які збитки, спричинені діями, або утриманням від дій, на основі матеріалу цієї публікації, незалежно від того, чи такі збитки спричинені недбалістю або інакше.

Якщо не вказано інше, вимоги до бухгалтерського обліку, які є предметом цієї презентації, є стандартами МСФЗ, виданими IASB, які застосовуються 1 січня 2023 року або після цієї дати.

Погляди, викладені в цій презентації, є моїми власними і не обов'язково є поглядами будь-якої організації, з якою я пов'язаний.

2

Вступ МСФЗ 17 "Страхові контракти"

- » МСФЗ 17
  - » Заміняє проміжний Стандарт—МСФЗ 4
  - » вимагає послідовного обліку всіх страхових контрактів на основі поточної моделі оцінки
  - » надасть корисну інформацію про прибутковість страхових контрактів
- » Набуття чинності – 2023 рік
  - » порівняльна інформація з перерахунком за один рік
  - » допускається дострокове застосування

3

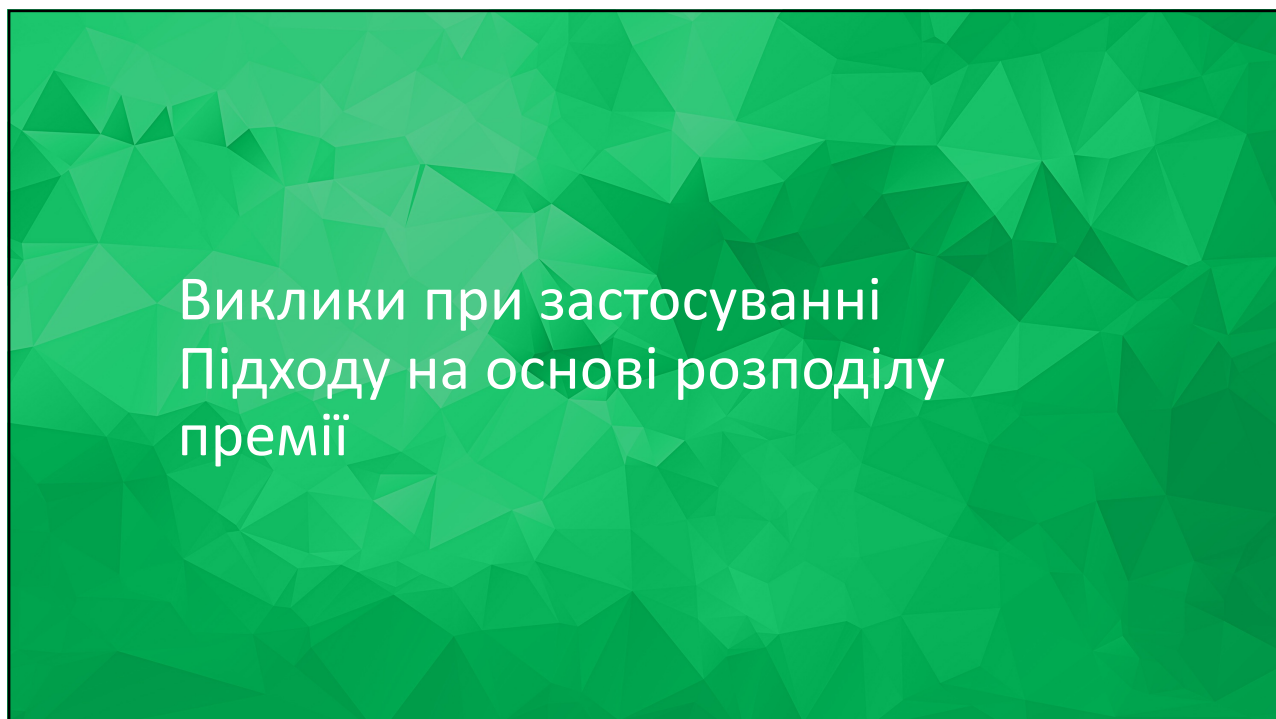
3

Програма

4

МСФЗ 17 Програма	
Сесія 1	Резюме: базова модель і підхід на основі розподілу премій (РАА)
Сесія 2	Підхід на основі розподілу премій (РАА) у порівнянні з незаробленою премією
Сесія 3	Виклики у застосуванні РАА
Сесія 4	Вимоги до розкриття та представлення інформації
Сесія 5	Перехід, презентації та розкриття інформації про перехід
Сесія 6	Аудиторські звіти та дотримання МСФЗ
Сесія 7	

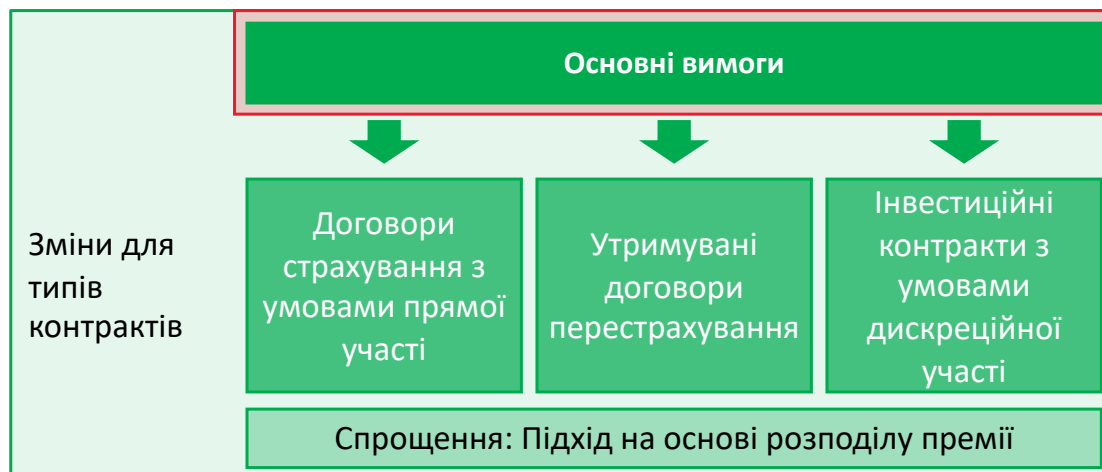
5

6

Основні вимоги

Короткий огляд підходів МСФЗ 17

7

Коли контракти повинні бути розділені?

Загальне правило відокремлення

Не визначено у явному виді у МСФЗ 17, обговорювалося на рівні групи **TRG**:

- » Найменшою одиницею обліку є контракт (включає всі компоненти)
- » Контракт із юридичною формою єдиного контракту зазвичай вважається одним контрактом
- » Відокремлення може бути доцільним, якщо юридична форма не відображає змісту контрактних прав і обов'язків
- » Оцінка всіх фактів і обставин, а не вибір політики
- » Утримуваний контракт перестраховання: той факт, що базові контракти входять до різних груп, недостатній для висновку, що облік як єдиного контракту не відображає його суті

TRG February 2018, Paper 1

8

8

Коли здійснюється відокремлення компонентів?

Специфічні правила відокремлення

- » Контракт може містити компоненти, які можуть/повинні обліковуватися відповідно до іншого МСФЗ. Страховик повинен відокремити:
  - » вбудовані похідні інструменти із застосуванням вказівок МСФЗ 9
  - » Інвестиційні компоненти, якщо компонент є відокремлюваним
  - » Нестрахові товари та послуги, якщо вони є відокремлюваними
- » Після відокремлення, як зазначено вище, страховик повинен застосувати МСФЗ 17 до всіх компонентів, що залишилися

IFRS 17.11 to 13, 17.B31 to B35

9

9

Приклади Відокремлення елементів у контрактах

Правова форма **проти** сутності. Врахуйте наступне:

Чи елементи залежать один від одного?

- Страхове покриття транспортного засобу на випадок крадіжки, аварії та пожежі - так
- Страхування домашніх тварин і страхування транспортних засобів - як правило, ні

Чи пов'язані між собою термін дії /припинення?

- Чи скасування, припинення одного елемента запускає те саме для інших?
- Тривалість однакова?

Чи пов'язані між собою цілісні елементи?

- Чи можуть бути додані додаткові елементи (наприклад, у вигляді переліку вимог)?
- Чи змінюються умови, якщо елемент додається або припиняється?

10

10

Підхід на основі розподілу премії

Критерії

11

11

Межі контракту

- » Грошові потоки перебувають у межах, якщо вони
  - » виникають із матеріальних прав і обов'язків, які
  - » дозволяють страховику змусити страхувальника сплачувати премії **або**
  - » суттєво зобов'язують суб'єкта господарювання надавати послуги зі страхування

12

12

1

Період покриття

- » *Період, протягом якого суб'єкт господарювання надає покриття для страхових подій. Цей період включає в себе покриття, що пов'язане з усіма преміями в межах страхового контракту.*
  - » *Починається, коли настає покриття для неочікуваної події*
  - » *Закінчується, коли суб'єкт господарювання має практичну здатність переоцінити ризики та перевстановити премії*
- » *Примітка: період страхових вимог може тривати довше, ніж дата закінчення періоду покриття (наприклад, коли держатель страхового полісу має три місяці після настання страхової події для подання страхової вимоги)*

МСФЗ 17 - Визначення

13

13

Фактори, які розглядаються

- » **Необхідно враховувати ряд факторів:**

Фактор	Міркування
Контрактні умови	Чи дозволяють страховику конкретні умови контракту: <ul style="list-style-type: none"> • скасувати, або • повністю переоцінити контракт
Неявні умови	Чи існують, наприклад, потенційні неявні умови: <ul style="list-style-type: none"> • Попередня практика • Правові або пруденційні вимоги • Захист прав споживачів
Намір	• Намір не має значення, <u>якщо він не створив законні та дійсні очікування</u> для страхувальника, які необхідно виконати

14

14

Приклад Межі контракту

» Страховик пропонує чотири види контрактів автострахування:

	Контракт, який....	Автоматично прийнятний (так/ні)
1	Може бути скасований будь-якою стороною з попередженням за 30 днів, з очікуваною тривалістю 2 роки	
2	Підписаний на 1 рік, з автоматичним продовженням, щорічним збільшенням премії на інфляцію, та який може скасувати тільки держатель страхового полісу	
3	Підписаний на 1 рік, з автоматичним продовженням, щорічним збільшенням премії, що визначає Addis, та який може скасувати тільки держатель страхового полісу	
4	Підписаний на 1 рік, без автоматичного продовження	

12

15

Приклад Межі контракту

» Страховик пропонує чотири види контрактів автострахування:

	Контракт, який....	Автоматично прийнятний (так/ні)
1	Може бути скасований будь-якою стороною з попередженням за 30 днів, з очікуваною тривалістю 2 роки	Так
2	Підписаний на 1 рік, з автоматичним продовженням, щорічним збільшенням премії на інфляцію, та який може скасувати тільки держатель страхового полісу	Ні
3	Підписаний на 1 рік, з автоматичним продовженням, щорічним збільшенням премії, що визначає Addis, та який може скасувати тільки держатель страхового полісу	Так
4	Підписаний на 1 рік, без автоматичного продовження	Так

12

16

17

1 Теперішня вартість майбутніх грошових потоків

Критерії: розумне наближення

- » Розумне наближення не дотримується, якщо суб'єкт господарювання очікує значну мінливість у грошових потоках виконання до того, як виникнуть страхові вимоги
- » Варіативність в оцінках збільшується, наприклад, з :
  - » Обсягом майбутніх грошових потоків, пов'язаних із вбудованими похідними інструментами в контракті
  - » Тривалість періоду покриття

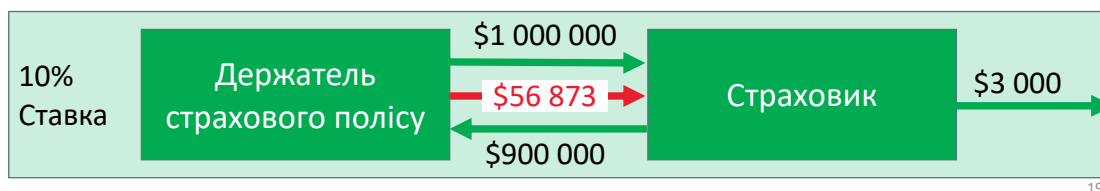
18

18

Приклад

Контракт на страхування транспортного засобу на рік

- » Страховик підписує 100 контрактів страхування автомобілів та очікує, що:
  - » Відсоткова ставка складатиме 10%
  - » Компанія сплатить \$3 000 як витрати на інспекцію автомобілів на 1 січня для всіх контрактів
  - » Держателі страхових полісів сплатять станом на 2 січня щорічну премію в \$10 000 кожний
  - » Сумарна премія за ризик складає \$ 5000 на місяць, \$56 873 з дисконтом
  - » Страховик очікує страхові вимоги на суму \$75 000 щомісяця (\$900 000 загалом)

19

Приклад

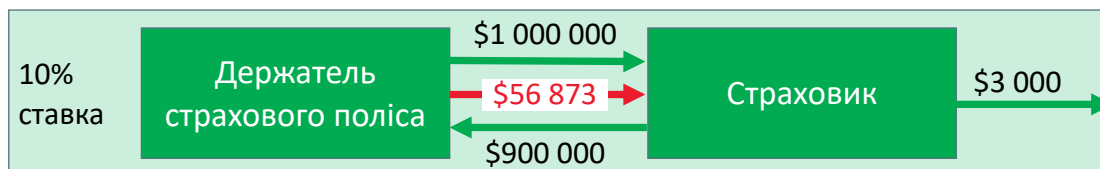
Контракт на страхування транспортного засобу на рік – аквізиційні витрати

Початковий платіж	РАА		GMM	
	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит
Актив для аквізиційних витрат	3 000		3 000	
Грошові кошти		3 000		3 000
Страхові зобов'язання	3 000		3 000	
Актив для аквізиційних витрат		3 000		3 000
Страхові зобов'язання	3 000		3 000	

20

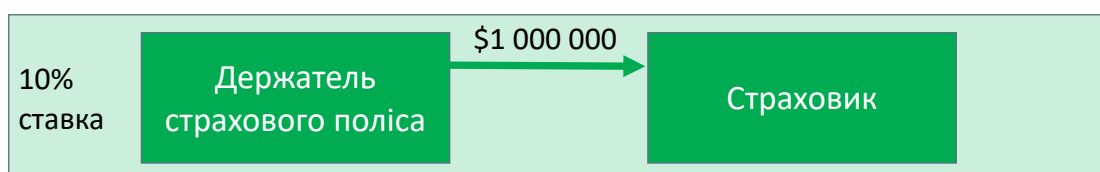
Приклад
Контракт на страхування транспортного засобу на рік –
первісне визнання

Первісне визнання	РАА		GMM	
	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит
Страхове зобов'язання (премії)	-		1 000 000	
Страхове зобов'язання (вимоги)		-		853 088
Страхове зобов'язання (РА)		-		56 873
Страхове зобов'язання (CSM)		-		90 039
Страхове зобов'язання	3 000		3 000	

21

Приклад
Контракт на страхування транспортного засобу на рік –
отримання премії

Отримання страхової премії	РАА		GMM	
	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит
Грошові кошти	1 000 000		1 000 000	
Страхове зобов'язання (премії)		1 000 000		1 000 000

Страхове зобов'язання		997 000		997 000
------------------------------	--	----------------	--	----------------

22

Приклад**Контракт на страхування транспортного засобу на рік –
Відсотки та виплата страхової вимоги**

10% ставка	Держатель страхового поліса	← \$75 000	Страховик	
		РАА	GMM	
Кінець місяця 1	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит
Процентні витрати	8 308		8 308	
Страхове зобов'язання		8 308		8 308
Витрати за вимогами	75 000		75 000	
Грошові кошти		75 000		75 000
Страхове зобов'язання		930 308		930 308

23

Приклад**Контракт на страхування транспортного засобу на рік –
Проводки на визнання доходу**

	РАА	GMM		
Кінець місяця 1	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит
Страхове зобов'язання (CSM)	87 652		7 652	
Страхове зобов'язання (RA)			5 000	
Страхове зобов'язання (вимоги)			75 000	
Дохід		87 652		87 652
Страхове зобов'язання		842 656		842 656

24

24

Приклад
Контракт на страхування транспортного засобу на рік –
амортизація аквізиційних витрат

Кінець місяця 1	РАА		GMM	
	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит
Витрати за аквізиційними ГП	264		264	
Дохід		264		264

25

25

Приклад
Контракт на страхування транспортного засобу на рік –
Звіт про прибутки та збитки на кінець 1 місяця

Звіт про прибутки та збитки	РАА		GMM	
	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит
Дохід		87 916		87 916
Вимоги	75 000		75 000	
Витрати за аквізиційними ГП	264		264	
Андреррайтингова маржа		12 652		12 652
Розбивка				
CSM				7 652
RA				5 000
Андреррайтингова маржа				12 652

26

26

Приклад
Контракт на страхування транспортного засобу на рік –
Звіт про прибутки та збитки за перші 6 місяців

Звіт про прибутки та збитки	РАА		GMM	
	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит
Дохід		527 495		527 495
Вимоги	450 000		450 000	
Витрати за аквізиційними ГП	1 582		1 582	
Андреррайтингова маржа		75 913		75 913
Розбивка				
CSM				45 913
РА				30 000
Андреррайтингова маржа				75 913

27

27

Розумна апроксимація
Фактори різних результатів

Подія	РАА	GMM
Зміна <u>очікуваних</u> майбутніх вимог	Немає впливу на РАА, <u>якщо не обтяжливий</u>	Зміна компонентів зобов'язань і, як наслідок, зміна негайної прибутковості

28

28

Приклад Контракт на страхування транспортного засобу на рік – кінець півріччя

» Страховик змінює свої очікування на кінець півріччя:

» Очікує:

Місяць	Початкова	Змінена
Місяць 7 – 11 (на місяць)	75 000	75 000
Місяць 12	75 000	100 000

» Вплив очікуваного збільшення вимог на теперішню вартість становить \$23 786

29

29

Приклад Контракт на страхування транспортного засобу на рік – зміна вимог

Кінець місяця 1	РАА		GMM	
	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит
Баланс на початок періоду		510 908		510 908
Страхові зобов'язання (CSM)	-		23 786	
Страхові зобов'язання (Вимоги)		-		23 786
Страхові зобов'язання		510 908		510 908

30

30

Приклад
Контракт на страхування транспортного засобу на рік –
Відсотки та виплата страхових вимог

Кінець місяця 7	РАА		ГММ	
	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит
Процентні витрати	4 258		4 258	
Страхове зобов'язання		4 258		4 258
Витрати на страхові виплати	75 000		75 000	
Грошові кошти		75 000		75 000
Страхове зобов'язання		440 166		440 166

31

31

Приклад
Контракт на страхування транспортного засобу на рік –
Проводки з визнання доходу

Кінець місяця 7	РАА		ГММ	
	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит
Страхове зобов'язання (CSM)	87 652		3 571	
Страхове зобов'язання (РА)			5 000	
Страхове зобов'язання (вимоги)			75 000	
Дохід		87 652		83 571
Страхове зобов'язання		427 514		431 594

32

32

Розумне наближення Фактори різних результатів

Подія	РАА	GMM
Зміна <u>очікуваних</u> майбутніх вимог	Жодного впливу на РАА, <u>якщо це не є обтяжливим</u>	Зміна компонентів зобов'язань і, як наслідок, зміна негайної прибутковості
Зміна відсоткової ставки	Без змін, якщо не обтяжливий	Зміна зобов'язань і, як наслідок, зміна негайної прибутковості

33

33

Приклад Контракт на страхування транспортного засобу на рік – кінець півріччя

- » Процентні ставки змінюються наприкінці півріччя з 10% до 5%.
Відсутність змін в очікуваних грошових потоках:

Місяць	Початкова	Змінена
Місяць 7 – 12 (на місяць)	75 000	75 000
Теперішня вартість відтоків грошових коштів	437 161	443 510

- » Зміна теперішньої вартості через процентну ставку становить \$6 348

34

34

Приклад
Контракт на страхування транспортного засобу на рік –
зміна процентної ставки

Кінець місяця 1	РАА		GMM	
	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит
Вхідний баланс		510 908		510 908
Витрати через зміну процентної ставки	-		6 348	
Страхове зобов'язання (вимоги)		-		6 348
Страхове зобов'язання		510 908		517 257

35

35

Приклад
Контракт на страхування транспортного засобу на рік –
Відсотки та виплат страхових вимог

Кінець місяця 7	РАА		GMM	
	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит
Процентні витрати	4 258		2 463	
Страхове зобов'язання		4 258		2 463
Витрати на страхові виплати	75 000		75 000	
Грошові кошти		75 000		75 000
Страхове зобов'язання		440 166		444 719

36

36

Приклад Контракт на страхування транспортного засобу на рік – Проводки з визнання доходу

Кінець місяця 7	РАА		GMM	
	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит
Страхове зобов'язання (CSM)	87 652		7 652	
Страхове зобов'язання (РА)			5 000	
Страхове зобов'язання (вимоги)			75 000	
Дохід		87 652		87 652
Страхове зобов'язання		427 514		432 067

37

37

Розумна апроксимація Фактори різних результатів

Подія	РАА	GMM
Зміна <u>очікуваних</u> майбутніх вимог	Жодного впливу на РАА, <u>якщо це не є обтяжливим</u>	Зміна компонентів зобов'язань і, як наслідок, негайна зміна прибутковості
Зміна відсоткової ставки	Без змін, якщо не обтяжливий договір	Зміна зобов'язань і, як наслідок, негайна зміна прибутковості
Нерівномірний заробіток	Менш чутлива	Більш чутлива, особливо звільнення від ризику

38

38

Розумне наближення Рівень оцінки

- » Відповідність критеріям оцінюється на рівні групи (тобто взаємна компенсація та усереднення)
- » Будуть потрібні судження щодо:
  - » Встановлення обґрунтовано очікуваних майбутніх сценаріїв
  - » Визначення діапазону відповідних сценаріїв на основі конкретних особливостей і обставин групи
  - » Майбутні сценарії повинні відображати мінливість потоку вільних грошових коштів (FCF), яку очікує суб'єкт господарювання
- » Загалом використовується підхід «шокового» сценарію для порівняння результатів моделі на основі розподілу премії та базової моделі

39

39

Рівень агрегування

- » Для контрактів, що обліковуються з використанням підходу на основі розподілу премії
  - » вважати, що жодні контракти не є обтяжливими, якщо факти та обставини не вказують на інше
  - » оцінити, чи необтяжливі контракти не мають значної ймовірності стати обтяжливими згодом через оцінку ймовірності змін у застосовних фактах і обставинах

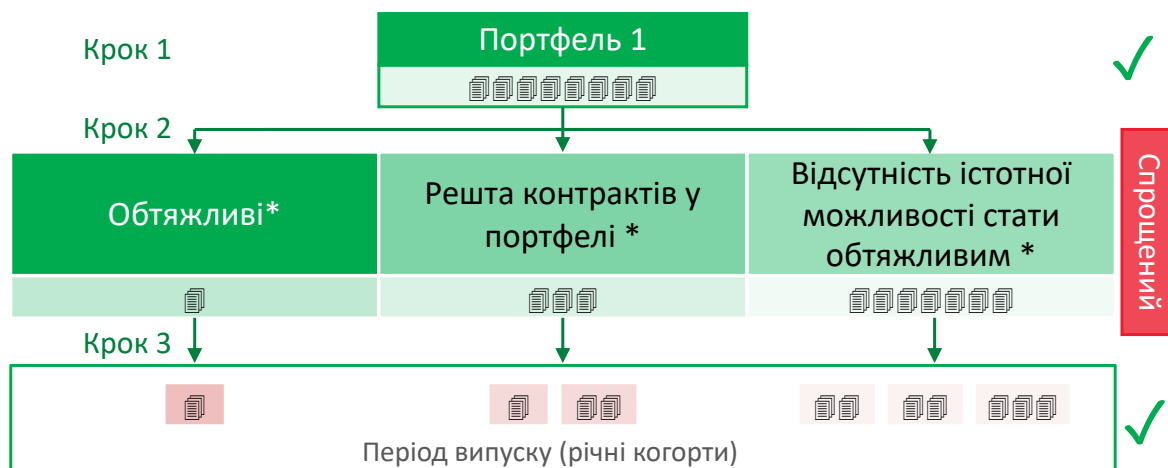
МСФЗ 17.18

40

40

Як здійснюється групування контрактів?

Крок

* При первісному визнанні, якщо таке є

41

41

Розумна апроксимація

Чутливість

» Диференціатори є дуже чутливими до:

Фактор	Чутливість
Тривалість періоду страхового покриття	<ul style="list-style-type: none"> Зміни процентних ставок Неочікувана середня сума вимог Зміни в припущеннях
Складність	<ul style="list-style-type: none"> Неочікувана середня сума вимог Зміни зовнішніх факторів (наприклад, валютних курсів) Зміни в припущеннях
Мінливість ризику	<ul style="list-style-type: none"> Неочікувана середня сума вимог Зміни в припущеннях

42

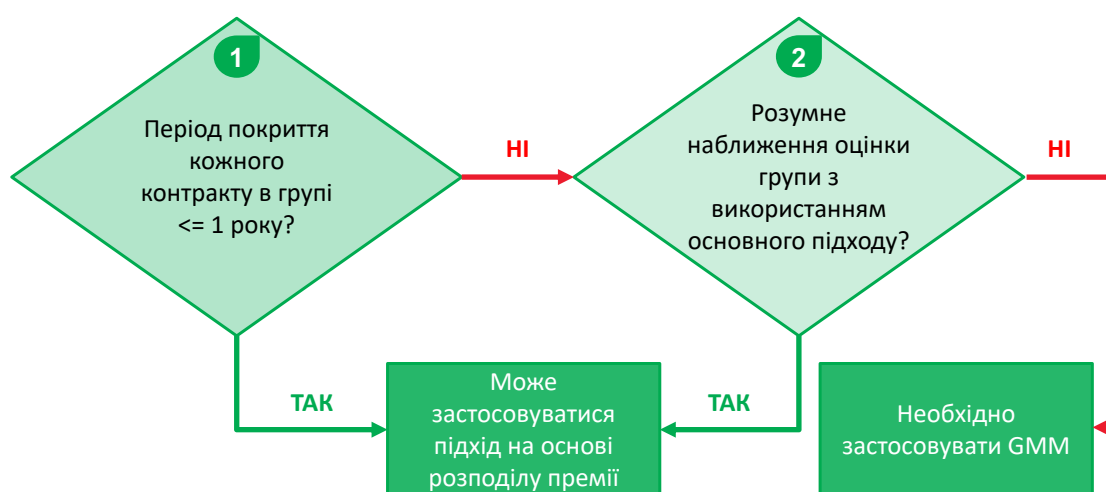
42

Розумна апроксимація Перевірка

43

Підхід на основі розподілу премії Критерії

44

Визнання

- » Страхові контракти визнаються з самої ранньої з наступних дат:
  - » початок періоду покриття першого контракту в групі
  - » дата, коли настає термін сплати першого платежу від держателя страхового полісу, або
  - » для обтяжливих контрактів, коли група стає обтяжливою (факти та обставини)
- » Якщо дата сплати першого платежу в контракті не встановлена, тоді дата отримання
- » Активи або зобов'язання за аквізиційними грошовими потоками визнаються в момент їх понесення та припиняється визнання, коли визнається група страхових контрактів, на які розподіляються грошові потоки

МСФЗ 17.25 до 28

45

45

Ідентифікація обтяжливих контрактів При первісному визнанні

Визначити портфелі контрактів

- На основі внутрішньої управлінської інформації та
- Типу ризику

Визначити, чи є підгрупи контрактів, які є обтяжливими

- **Тест усіх фактів і обставин**
- Дані про ціни:
  - Формалізований процес документального оформлення методики ціноутворення
  - Каталогізація та створення аудиторського сліду, або
- Дані щодо резервування
  - Розрахунок усіх резервів
- Інше (стратегія, маркетинг тощо)

46

46

Ідентифікація обтяжливих контрактів Подальший облік

Визначити, чи є
групи
обтяжливими

- **Перевірка усіх фактів і обставин**
- Інша інформація (наприклад, виявлення помилки в ціноутворенні, збитки за виконаними контрактами)
- Дані про ціноутворення
  - Нещодавні зміни в ціноутворенні
- Дані щодо резервування
  - Розрахунок усіх резервів

47

47

Підхід на основі розподілу премії Спрощення – первісна оцінка

Премії
(якщо такі
є), отримані
під час
первісного
визнання

CF

Грошова премія,
отримана при
первісному
визнанні, створює
/збільшує
зобов'язання

48

48

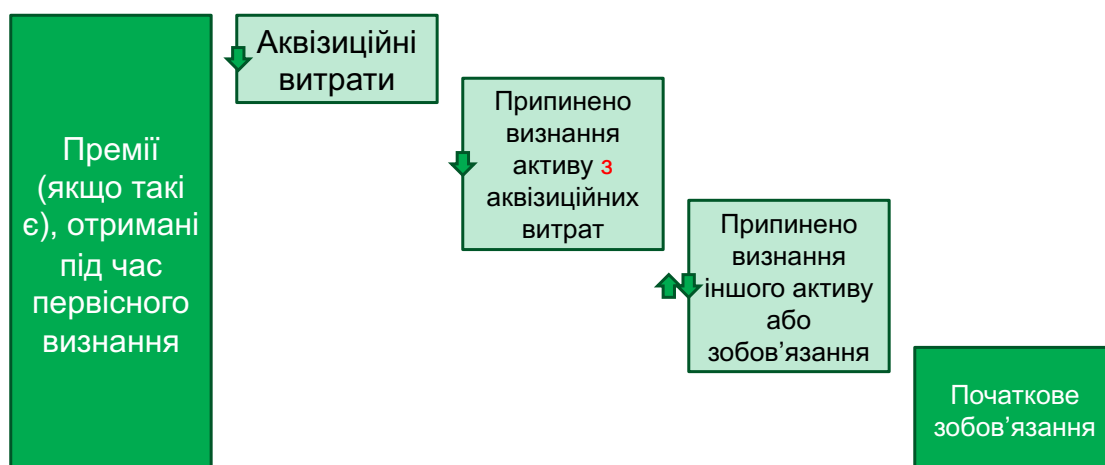
Первісне визнання Відстрочена премія

- » У деяких юрисдикціях:
  - » Перший платіж премії може бути відтермінований після початку періоду страхового покриття
  - » Якщо контракт не є обтяжливим, визнання відбувається на початку періоду дії страхового покриття
  - » Проте грошових потоків немає
  - » Тому контракт (група) визнається за нульовою вартістю, якщо немає
    - » Аквізиційних витрат
    - » Деяких інших витрат

49

49

Підхід на основі розподілу премії Спрощення – первісна оцінка

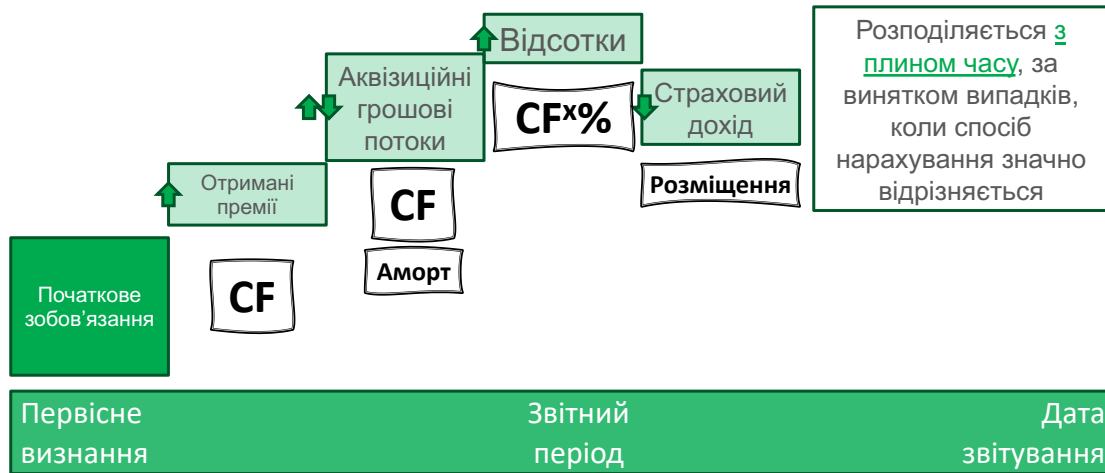

50

50

Підхід на основі розподілу премії

Спрощення – подальша оцінка

51

51

Розподіл доходів від страхування

«Якщо очікуваний розподіл вивільнення від ризику суттєво відрізняється від однорідного в часі, тоді дохід визнається на основі очікуваного часу понесених витрат на страхові послуги»

» Таким чином:

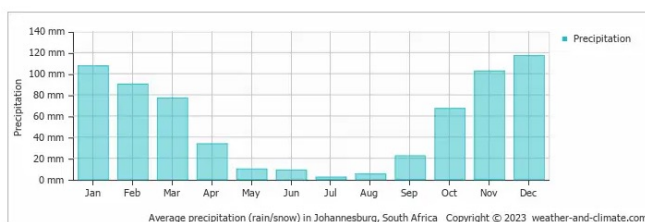
- » Розподіл вивільнення ризику є **нерівномірним**, тоді
  - » Подивіться на очікувані витрати (найбільшими з яких, ймовірно, будуть страхові вимоги)
  - » Якщо розподіл є нерівномірним, то використовуйте розподіл

52

52

Приклад Розподіл вивільнення від ризику

- » Страховик здійснює страхування від збитків, пов'язаних із затопленням
- » У певній країні:
  - » Сезон дощів починається у вересні, досягає піку в грудні та закінчується у квітні

- » Страховик раніше вивчив дані про отримані вимоги та зазначив, що вони відповідають кількості опадів

53

53

Приклад Розподіл вивільнення від ризику

- » Премія в розмірі 100 000 дол. США отримується щомісяця, починаючи з січня

	Січень	Лютий	Березень	Квітень	Травень	Червень
Премія отримано (\$'000)	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Середня кількість опадів (мм)	108	90	78	36	10	8
Розподілений дохід (\$'000)	200.3	166.9	144.7	66.7	18.6	14.8
	Липень	Серпень	Вересень	Жовтень	Листопад	Грудень
Премія отримана (\$'000)	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Середня кількість опадів (мм)	2	4	22	68	102	119
Розподілений дохід (\$'000)	3.7	7.4	40.8	126.1	189.2	220.7

54

54

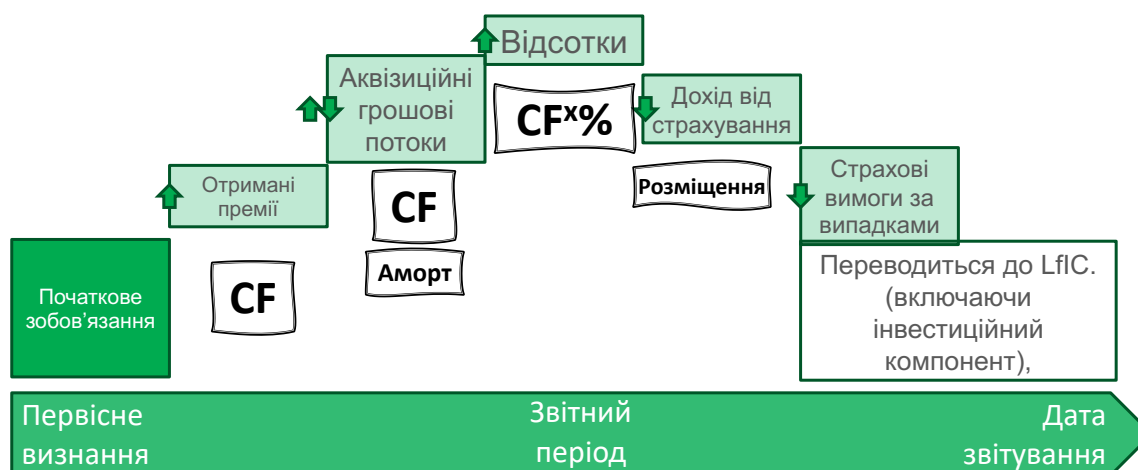
Приклад Різного розподілу вивільнення від ризику

Типи контрактів	Приклад
Страхування транспортних засобів	Якщо умови, що спричиняють ДТП, мають сезонний характер: <ul style="list-style-type: none"> • Сніг, град, дощ • Частіше та рідше використання транспортних засобів
Нещасний випадок	Якщо нещасні випадки викликані подіями: <ul style="list-style-type: none"> • Спортивні травми (такі як катання на лижах або водні види спорту)
Страхування від пожежі	Якщо пожежі мають сезонний характер: <ul style="list-style-type: none"> • Лісові пожежі в суху пору року, або • Пожежі, спричинені перевантаження системи електропостачання взимку
Туристичне страхування	<ul style="list-style-type: none"> • Зазвичай, пов'язано з популярними періодами свят та відпусток

55

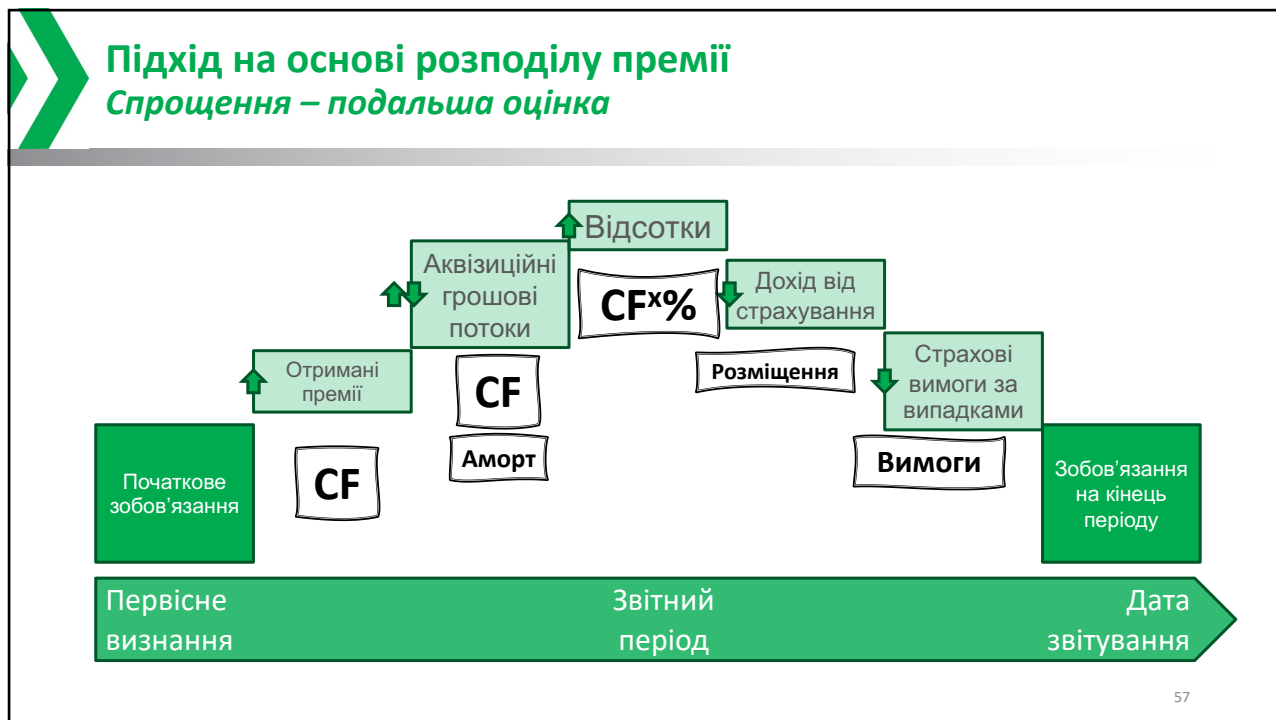
55

Підхід на основі розподілу премії Спрощення – подальша оцінка

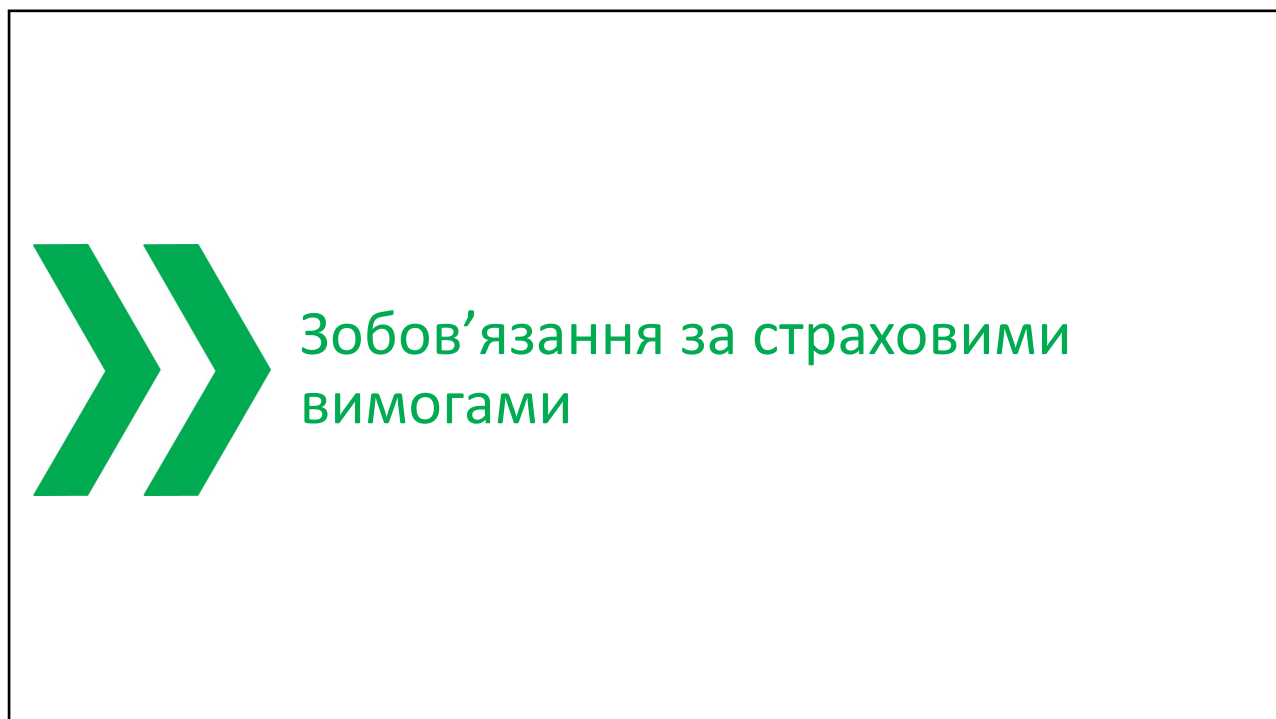

56

56

57

58

Основні вимоги

59

59

Підхід на основі розподілу премії Спрощення

60

60

Грошові потоки виконання

Зобов'язання за страховими вимогами(LfIC) ¹

- » LfIC: Зобов'язання суб'єкта провести розслідування та оплатити :
  - » дійсні вимоги за страховими випадками, **які вже відбулися**,
  - » дійсні вимоги щодо страхових випадків, які відбулися, але про вимоги стосовно яких не було заявлено,
  - » інші понесені витрати на страхування, а також
  - » суми, пов'язані з послугами, які вже були надані

61

61

Понесені, але не заявлені (IBNR)

Механістичний

- На основі статистичного середнього часу між настанням події та повідомленням про збитки
- Помножене на середньодобові вимоги
- Буде відрізнятися для різних продуктів (наприклад, медичне страхування та автострахування) та за ступінню тяжкості (значні випадки та незначні випадки)

Оціночний

- На основі подій (наприклад, повеней)
- На основі зваженого аналізу останніх історичних показників
- На основі ринкової інформації (наприклад, інфляції)

Змішаний

- Поєднання вищевказаних факторів

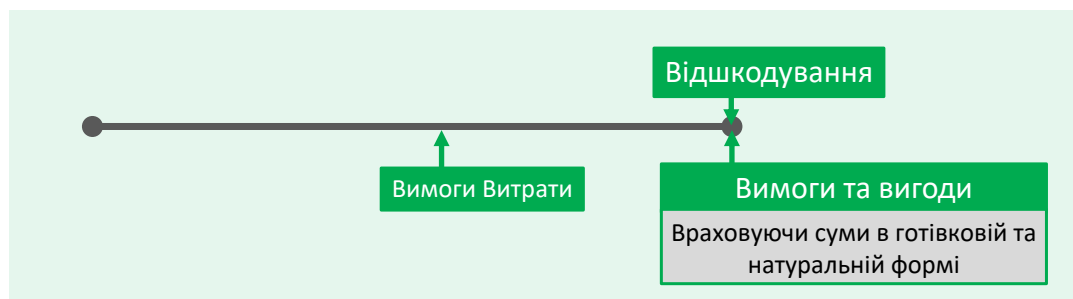
62

62

1 Теперішня вартість майбутніх грошових потоків

Грошові потоки

Поточна оцінка майбутніх очікуваних грошових потоків за вимогами

» Імовірність зважена та неупереджена

63

63

1 Теперішня вартість майбутніх грошових потоків

Ставки дисконту

Відображає вартість грошей в часі та фінансові ризики

- » Характеристика руху грошових коштів
- » Ліквідність страхових контрактів
- » У тій мірі, в якій фінансові ризики включено до грошових потоків

Співвідноситься з спостережуваними ринковими цінами (якщо такі є)

Часові межі

Валюта

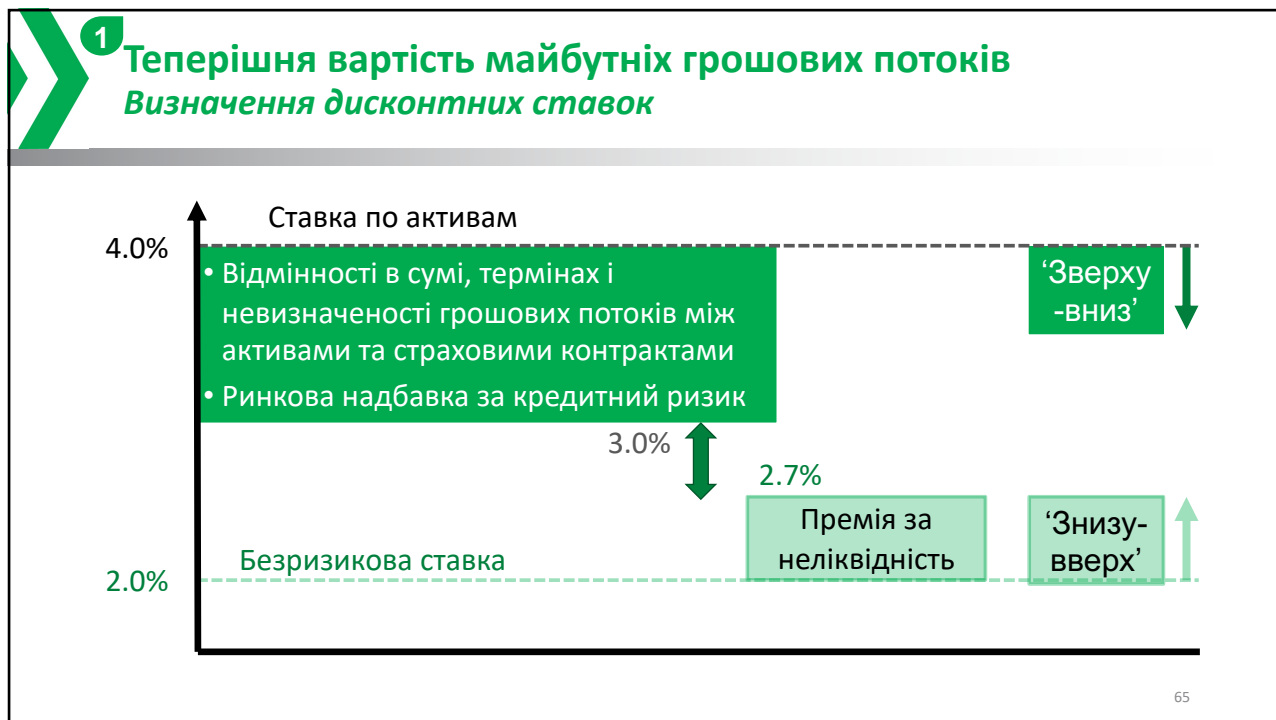
Ліквідність

Виключити вплив факторів у спостережуваних ринкових цінах, які не мають відношення до страхових контрактів, наприклад, кредитний ризик

64

64

65

Приклад

» Принцип відносно простий. Для контракту з наступними можливими сценаріями (ставка дисконтування 10%):

	Сценарій	ім.	ТВ	ТВ x ім.
1	Страхові вимоги на 5 000 до сплати через 6 місяців	5%	4 761	238
2	Страхові вимоги на 5 000 до сплати через 12 місяців	5%	4 545	227
3	Нема страхових вимог, надання знижки на 1 000 через 12 місяців	80%	909	727
4	Нема страхових вимог, нема знижок	10%	0	0
Вихідний грошовий потік, зважений на ймовірність				1 193

Проблема полягає в даних і кількості сценаріїв
Наприклад, припущення про різні розміри страхових вимог або рівні розривів договорів

66

66

2

Коригування на ризик

- » Чітке, поточне коригування компенсації, яка потрібна страховику за прийняття на себе нефінансового ризику (наприклад, страхового ризику)
- » Компенсація, через яку компанії байдуже чи:
  - » виконувати зобов'язання, яке має діапазон можливих результатів; та
  - » виконувати зобов'язання, яке генеруватиме фіксовані грошові потоки

Група А	
Ймовірність	Виплата
50%	1 000 000
50%	0

$$(0.5 \times 1m) + (0.5 \times 0) = CU0.5m$$

Група В	
Ймовірність	Виплата
100%	500 000

$$1 \times 0.5m = CU0.5m$$

Середнє значення, зважене на ймовірність

67

67

Коригування на ризик

Може бути пов'язано з:

- » Внутрішнім визначенням ціни
- » Внутрішніми вимогами до резервування
- » Зовнішніми вимогами, такими як регуляторні розрахунки (резервів)

Може обчислюватися як:

- » Відсоток від премії
- » Абсолютна сума

Може бути або не бути дисконтованою

68

68

Підхід на основі розподілу премії

Спрощення

В
GMM

Зобов'язання за страховими вимогами

Теперішня вартість майбутніх грошових потоків

+

Коригування на ризик

Спрощення

» Факультативні практичні засоби

- » Відповідає GMM, але
- » Факультативні практичні засоби

- » Дисконтувати страхові вимоги за поточною ставкою, за винятком випадків, коли врегулювання очікується не більше ніж протягом 1 року

69

69

Підхід на основі розподілу премії

Спрощення

GMM

Зобов'язання на залишок покриття

Теперішня вартість майбутніх грошових потоків

Коригування на ризик

Неотриманий прибуток

+

GMM

Зобов'язання за страховими вимогами

Теперішня вартість майбутніх грошових потоків

Коригування на ризик

=

Зобов'язання за МСФЗ 17

Розподіл премії

Зобов'язання на залишок покриття

- » Немає необхідності в розділенні
- » На основі грошових потоків, обмежене прогнозування
- » Інші практичні засоби

+

Розподіл премії

Зобов'язання за страховими вимогами

- » Співвідноситься із базовою моделлю
- » Практична допомога для ставки дисконту

=

Зобов'язання за МСФЗ 17

70

70

35

Обтяжливі контракти

71

Обтяжливі контракти

Визнання

- » Якщо в будь-який час протягом періоду покриття факти та обставини вказують на те, що група страхових контрактів є обтяжливою, суб'єкт господарювання обчислює різницю між:
  - » Балансовою вартістю, визначеною вище, та
  - » Грошовими потоками виконання, розрахованими із застосуванням базової моделі (без урахування дисконтування, якщо це обрано суб'єктом господарювання)
- » Визначено:
  - » **Лише якщо** вказують факти та обставини (інакше перевіряти не потрібно)
  - » На рівні групи
  - » При первісному визнанні або пізніше

IFRS17.57

72

72

Обтяжливі контракти

Компонент збитків

- » Якщо контракт, який обліковується за підходом на основі розподілу премії (РАА) спочатку є або згодом стає обтяжливим, суб'єкт господарювання негайно визнає очікуваний збиток у прибутку чи збитку (компонент збитку)
- » Загальні вимоги МСФЗ 17 вимагають визнання, відстеження та приведення до нуля «компонента збитків»
  - » Компонент збитків «амортизується» протягом терміну дії контракту, доки він не дорівнюватиме нулю (наприкінці контракту він має дорівнювати нулю)
  - » Стандарт не визначає моделі для моделі визнання.

73

73

Приклад обтяжливого контракту

Приклад

- » Страховик Addis випускає 2-річний контракт страхування авто:
  - » Премія сплачується авансом \$24 000,
  - » Очікувані страхові вимоги - рік 1 та рік 2 - \$12 500,
  - » Для спрощення
    - » Відсоткова ставка - нуль,
    - » Маржа ризику - нуль,

74

74

Приклад обтяжливого контракту

Приклад

» 2-річний контракт, премія \$24 000, очікувані страхові вимоги - рік 1 та рік 2 - \$12 500, відсоток – 0, маржа ризику - 0 , які очікувані збитки?

	Грошовий потік	Теперішня вартість
Вхідний потік грошових коштів (премія)	24 000	
Сплачується відразу		24 000
Вихідний потік грошових коштів (страхові вимоги)	-25 000	
Відсоткова ставка – 0		-25 000
маржа ризику - 0		0
очікувані збитки		-1 000

75

Обтяжливі контракти

Приклад

- » 2 – річний контракт,
- » Премія, що сплачується одразу - \$1 000,
- » Очікувані страхові вимоги - \$550 для року 1 та \$550 для року 2

76

76

Приклад обтяжливого контракту

Приклад

2-річний контракт, премія \$1 000, очікувані вимоги – рік 1 \$550 та рік 2 - \$550

Баланс	Первісне визнання	Рік 0	Рік 1	Рік 2	Ref
<i>Страхове зобов'язання Вх.бал.</i>	-				
Отримані премії	-				
Визнаний дохід	-				
Компонент збитку	-100				17.58
Залишок на кінець періоду	-100				
Дохід					
Страхові вимоги					
Компонент збитку					
Андеррайтинговий збиток					

77

77

Приклад обтяжливого контракту

Приклад

2-річний контракт, премія \$1 000, очікувані вимоги – рік 1 \$550 та рік 2 - \$550

Баланс	Початок	Рік 0	Рік 1	Рік 2	Ref
<i>Страхове зобов'язання Вх.бал.</i>	-				
Отримані премії	-				
Визнаний дохід	-				
Компонент збитку	-100				17.58
Залишок на кінець періоду	-100				
Дохід					
Страхові вимоги					
Компонент збитку	100				
Андеррайтинговий збиток	100				

78

78

Приклад обтяжливого контракту Приклад

2-річний контракт, премія \$1 000, очікувані вимоги – рік 1 \$550 та рік 2 - \$550

Баланс	Початок	Рік 0	Рік 1	Рік 2	Ref
<i>Страхові зобов'язання Вх.бал.</i>	-	-100			
Отримані премії	-	-1 000			17.55(a)
Визнаний дохід	-	-			
Компонент збитку	-100	-			17.58
Залишок на кінець періоду	-100	-1 100			
Дохід	-				
Страхові вимоги	-				
Компонент збитку	100				
Андеррайтинговий збиток	100				

79

79

Приклад обтяжливого контракту Приклад

2-річний контракт, премія \$1 000, очікувані вимоги – рік 1 \$550 та рік 2 - \$550

Баланс	Початок	Рік 0	Рік 1	Рік 2	Ref
<i>Страхові зобов'язання Вх.бал.</i>	-	-100	-1 100		
Отримані премії	-	-1 000	-		17.55(a)
Визнаний дохід	-	-	500		17.55(b)
Компонент збитку	-100	-	50		17.58
Залишок на кінець періоду	-100	-1 100	-550		
Дохід	-				
Страхові вимоги	-				
Компонент збитку	100				
Андеррайтинговий збиток	100				

80

80

Приклад обтяжливого контракту

Приклад

2-річний контракт, премія \$1 000, очікувані вимоги – рік 1 \$550 та рік 2 - \$550

Баланс	Початок	Рік 0	Рік 1	Рік 2	Ref
<i>Страхові зобов'язання Вх.бал.</i>	-	-100	-1 100		
Отримані премії	-	-1 000	-		17.55(a)
Визнаний дохід	-	-	500		17.55(b)
Компонент збитку	-100	-	50		17.58
Залишок на кінець періоду	-100	-1 100	-550		
Дохід	-		-500		
Страхові вимоги	-		550		
Компонент збитку	100		-50		
Андеррайтинговий збиток	100		-		

81

81

Приклад обтяжливого контракту

Приклад

2-річний контракт, премія \$1 000, очікувані вимоги – рік 1 \$550 та рік 2 - \$550

Баланс	Початок	Рік 0	Рік 1	Рік 2	Ref
<i>Страхові зобов'язання Вх.бал.</i>	-	-100	-1 100	-600	
Отримані премії	-	-1 000	-	-	17.55(a)
Визнаний дохід	-	-	500	500	17.55(b)
Компонент збитку	-100	-	50	50	17.58
Залишок на кінець періоду	-100	-1 100	-550	-	
Дохід	-		-500		
Страхові вимоги	-		550		
Компонент збитку	100		-50		
Андеррайтинговий збиток	100		-		

82

82

Приклад обтяжливого контракту Приклад

2-річний контракт, премія \$1 000, очікувані вимоги – рік 1 \$550 та рік 2 - \$550

Баланс	Початок	Рік 0	Рік 1	Рік 2	Ref
<i>Страхові зобов'язання Вх.бал.</i>	-	-100	-1 100	-600	
Отримані премії	-	-1 000	-	-	17.55(a)
Визнаний дохід	-	-	500	500	17.55(b)
Компонент збитку	-100	-	50	50	17.58
Залишок на кінець періоду	-100	-1 100	-550	-	
Дохід	-		-500	-500	
Страхові вимоги	-		550	550	
Компонент збитку	100		-50	-50	
Андеррайтинговий збиток	100		-	-	

83

83

Приклад обтяжливого контракту Приклад

2-річний контракт, премія \$1 000, очікувані вимоги – рік 1 \$550 та рік 2 - \$550

Баланс	Початок	Рік 0	Рік 1	Рік 2	Ref
<i>Страхові зобов'язання Вх.бал.</i>					
Отримані премії					
Визнаний дохід					
Компонент збитку					
Залишок на кінець періоду					
Дохід					
Страхові вимоги					
Компонент збитку					
Андеррайтинговий збиток					

84

84

Приклад обтяжливого контракту Приклад

2-річний контракт, премія \$1 000, очікувані вимоги – рік 1 \$550 та рік 2 - \$550

Баланс	Початок	Рік 0	Рік 1	Рік 2	Ref
<i>Страхове зобов'язання Вх.бал.</i>					
Отримані премії					
Визнаний дохід					
Компонент збитку					
Залишок на кінець періоду					
Дохід					
Страхові вимоги					
Компонент збитку					
Андеррайтинговий збиток					

85

85

Приклад обтяжливого контракту Приклад

2-річний контракт, премія \$1 000, очікувані вимоги – рік 1 \$550 та рік 2 - \$550

Баланс	Початок	Рік 0	Рік 1	Рік 2	Ref
<i>Страхове зобов'язання Вх.бал.</i>					
Отримані премії					
Визнаний дохід					
Компонент збитку					
Залишок на кінець періоду					
Дохід					
Страхові вимоги					
Компонент збитку					
Андеррайтинговий збиток					

86

86

Приклад обтяжливого контракту Приклад

2-річний контракт, премія \$1 000, очікувані вимоги – рік 1 \$550 та рік 2 - \$550

Баланс	Початок	Рік 0	Рік 1	Рік 2	Ref
<i>Страхові зобов'язання Вх.бал.</i>	-	-100	-1 100	-600	
Отримані премії	-	-1 000	-	-	17.55(a)
Визнаний дохід	-	-	500	500	17.55(b)
Компонент збитку	-100	-	50	50	17.58
Залишок на кінець періоду	-100	-1 100	-550	-	
Дохід	-		-500	-500	
Страхові вимоги	-		550	550	
Компонент збитку	100		-50	-50	
Андеррайтинговий збиток	100		-	-	

87

87

Дякую!

88